

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาระดับ ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ของพระสังฆาธิการใน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี(๒) เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดย ประยุกต์ ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ได้แก่ พระภิกษุ ระดับพระสังฆาธิการ จากวัดในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จากพื้นที่
ทั้งหมด ๒๔ ตำบล จำนวน ๙๗ วัด ซึ่งจะมีจำนวนพระสังฆาธิการทั้งหมด ๑๔๗ รูป □
ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีผู้วิจัยกำหนด
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีเจาะจง (Purposive) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๔๗ ซึ่งมี
รายละเอียดจำแนกตามสัดส่วนพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ตำบล	ประชากร/รูป	กลุ่มตัวอย่าง/รูป
๑.	ตำบลท่าหิน	๑๖	๑๖
๒.	ตำบลทะเลชุบศร เขต ๑	๑๕	๑๕
๓.	ตำบลทะเลชุบศร เขต ๒	๙	๙
๔.	ตำบลเขาสามยอด	๖	๖
๕.	ตำบลโพธิ์เก้าต้น เขต ๑	๘	๘
๖.	ตำบลโพธิ์เก้าต้น เขต ๒	๖	๖
๗.	ตำบลตะลุง-ตำบลโพธิ์ตรุ	๕	๕
๘.	ตำบลจี่วราย-ตำบลดอนโพธิ์-ตำบลสีคลอง	๙	๙
๙.	ตำบลไทรงาม	๖	๖
๑๐.	ตำบลท้ายตลาด-ตำบลบ้านข่อย	๗	๗
๑๑.	ตำบลบางขันหมาก-ตำบลพรหมาสตรี	๘	๘
๑๒.	ตำบลโคกกระเทียม-ตำบลท่าแค-ตำบลเขาพระงาม	๖	๖
๑๓.	ตำบลป่าตาล-ตำบลโคกลำพาน	๑๐	๑๐
๑๔.	ตำบลท่าศาลา-ตำบลถนนใหญ่	๑๑	๑๑
๑๕.	ตำบลกกโก	๕	๕
๑๖.	ตำบลนิคมสร้างตนเอง	๘	๘
๑๗.	ตำบลโคกตูม เขต ๑	๕	๕
๑๘.	ตำบลโคกตูม เขต ๒	๗	๗

□ สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมืองลพบุรี, บัญชีสำรวจพระสังฆาธิการ , วันที่ ๒๔ สิงหาคม
พุทธศักราช ๒๕๕๕.

รวม	๑๔๗	๑๔๗
-----	-----	-----

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับใช้ในการศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ของ พระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถามและการหาคุณภาพของ เครื่องมือ ดังนี้

๑) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา
๒. กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
๔. สร้างเครื่องมือ
๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
๗. ปรับปรุงแก้ไข
๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๒) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม กรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิ

บาท ๔ ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ, พรรษา, วุฒิการศึกษาสามัญ, วุฒิการศึกษาทางธรรม, วุฒิการศึกษาทางบาลี เป็นต้น

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด, เห็นด้วยมาก, เห็นด้วยปานกลาง, เห็นด้วยน้อย, เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้[□]

- ๑ หมายถึง ระดับความเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด
- ๒ หมายถึง ระดับความเห็น เห็นด้วยน้อย
- ๓ หมายถึง ระดับความเห็น เห็นด้วยปานกลาง
- ๔ หมายถึง ระดับความเห็น เห็นด้วยมาก
- ๕ หมายถึง ระดับความเห็น เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะถึงแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยประยุกต์ใช้ หลักอิทธิบาท ๔ ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรี

๓) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

๑) ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[□] ชูติระ ระบุอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๒) ผศ.อนุภูมิ โขวเกษม ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) ผศ.ชัชชัย ไชยสา ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) อาจารย์ผดุง วรรณทองตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) อาจารย์วันชัย สุขตาม ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่ามากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาคความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) การประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๐ คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๙

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี” ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Intertie) มีสาระสำคัญของการสัมภาษณ์ดังนี้

๑) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

๒) ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ด้วยตนเอง สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการบันทึกเทป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ เชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปยังเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะตำบลทั้ง ๒๔ ตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

๒) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม จำนวน ๑๔๗ ฉบับ ไปแจกให้กับพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บคืนด้วยตนเองแล้วนำมา ตรวจสอบความถูกต้อง ให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๑๔๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของ จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความงานวิจัยและ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้าน ซึ่ง ประกอบด้วย ด้านการปกครองด้านการศาสนศึกษาด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนา ธรรมด้านการสาธารณูปการด้านสาธารณสงเคราะห์ โดยการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ซึ่ง ประกอบด้วยฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

๒) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสือ อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรการจัดการเชิงพุทธ ถึง

๑. พระวิมลปัญญาภรณ์	รักษาการเจ้าคณะจังหวัดลพบุรี (วัดเสาธงทอง)
๒. พระครูภาวนาโสภณ	เจ้าคณะอำเภอเมือง (วัดป่าธรรมโสภณ)
๓. พระครูโสภิตนิมมานการ	รองเจ้าคณะอำเภอเมือง (วัดโพธิ์ไก่อัดต้น)

๔. พระครูวรวิหารานุกัษย์ เจ้าคณะตำบลโพธิ์เก้าต้น(วัดพรหมศาสตร์)

๕. พระอธิการสวัสดิ์ โอภาโส เจ้าอาวาสวัดโพธิ์เทพประสิทธิ์

เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์แต่ละท่าน

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับคำอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ต่อระดับการนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (OneWayANOVA) และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างๆจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ได้แก่ เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้[□]

ช่วงค่าเฉลี่ย

การแปลความหมาย

[□] ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๑.๐๐ – ๑.๔๙ ระดับการปฏิบัติ	น้อยที่สุด
๑.๕๐ – ๒.๔๙ ระดับการปฏิบัติ	น้อย
๒.๕๐ – ๓.๔๙ ระดับการปฏิบัติ	ปานกลาง
๓.๕๐ – ๔.๔๙ ระดับการปฏิบัติ	มาก
๔.๕๐ – ๕.๐๐ ระดับการปฏิบัติ	มากที่สุด

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ให้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามลำดับความสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ จากนั้น จึงทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท (Context Content analysis Technique)